

LICEUL INDUSTRIAL DE BĂIEȚI DIN BUZĂU ÎN PERIOADA TRANSFORMĂRILOR. 1948 - 1955

RELU STOICA

În cadrul procesului de comunizare a României sub directa îndrumare a consilierilor sovietici a fost inclus și învățământul. Prin Legea Învățământului din 1948¹, aceasta a devenit exclusiv de stat, laică, cu o structură și orientare ideologică comunistă. Noua lege înlătura tradițiile valoroase ale școlii românești și a aplicat șabloane total nepotrivite condițiilor din România, ceea ce a determinat neajunsuri și modificări repetate în structura, durata și conținutul învățământului românesc, fapt recunoscut parțial, mai târziu, chiar de oficialități comuniste².

Conform Legii pentru reforma învățământului din august 1948, învățământul mediu se realiza în țara noastră prin licee teoretice, școli pedagogice, școlii medii tehnice și școli profesionale (art. VIII), toate menite să pregătească "*cadre care să corespundă nevoilor consolidării democrației populare și construirii societății socialiste*" (art. I, a). Pe baza acestei legi, Liceul Industrial de Băieți din Buzău a fost transformat, începând cu anul școlar 1948/1949 în Școala Medie Tehnică de Băieți, cu aceleași profile ca ale fostului liceu. În anul școlar 1948/1949 au fost înscriși 435 elevi grupați în zece clase: anul I - patru clase; anul II - două clase; anul III - două clase; anul IV - două clase. Prin adresa nr. 756 din 30 noiembrie 1948, școala solicita "*unelte și mașini*", Inspectoratul școlar dispunând ca uneltele și sculele fostului gimnaziu industrial din Casota să fie repartizate școlii din Buzău³.

În anul școlar 1949/1950 au fost înscriși 471 elevi repartizați în 12 clase, cu următoarele profile: automobile - 48 elevi, prelucrarea metalelor - 253 elevi, tinichigerie - 48 elevi, electricitate - 34 elevi și prelucrarea lemnului - 92 elevi⁴. Absolvenții erau repartizați de o comisie guvernamentală, conform Decretului nr. 130 din 14 iulie 1950⁵ și trebuiau să se prezinte la locul de muncă la 15 septembrie. În caz de neprezentare se făceau vinovați de infracțiune economică, prevăzută de Decretul 143/1949.

Anul școlar următor, 1950/1951, aduce o nouă organizare sub numele de Școala Medie Tehnică Metalurgică. Anul IV se afla în lichidare, după vechea formă și profilele moștenite de la Liceul Industrial și Școala Medie Tehnică de Băieți, iar anii

¹ "Monitorul Oficial", nr. 177, 3 august 1948.

² *România în anii socialismului, 1948-1978*, Editura Politică, București, 1980, p. 376; vezi și *Studiul privind dezvoltarea învățământului de cultură generală*, București, 1967, p. 5..

³ Arh. St. Buzău, fond Inspectoratul școlar, dosar 611 / 1948, f. 99.

⁴ Idem, fond Liceul Industrial de Băieți, dosar 60 / 1949, f. 24.

⁵ "Buletinul Oficial", nr. 60, 14 iulie 1950.

I - III aveau planul de învățământ schimbat. Anul școlar era compus din două semestre care se încheiau cu examene. Planul de învățământ prevedea 36 de ore săptămânal. Ca obiecte de cultură generală erau prevăzute: limba română, limba rusă, istoria R.P.R., economia politică, matematica, fizica, chimia. Obiectele de specialitate erau: mecanica (teoretică, rezistență și organe de mașini), electrotehnica, desenul tehnic, materii prime generale, mașini. Se mai adaugă obiectele speciale ca: tehnologia materialelor, contabilitatea industrială, mașini-unelte și măsurări mecanice⁶. Absolvenții susțineau examen de bacalaureat cu proiect de diplomă și erau repartizați ca tehnicieni, fiind obligați să efectueze un stagiu stabilit prin H.C.M. 385 din 15 august 1951.

După depășirea acestei perioade de tranziție, în anul școlar 1951/1952, Școala Medie Tehnică Metalurgică a avut următoarele profile: prelucrări prin așchiere, cazangerie și mecano-energetică⁷. Efectivul de elevi a fost de 321. În această formă școala a funcționat până în anul 1954 când a suferit o nouă transformare radicală, devenind Școala Medie Tehnică pentru Mecanizarea Agriculturii. Prin modificarea profilului tradițional al școlii, motivat de nevoia de cadre pentru agricultură, în anul școlar 1954 / 1955 a avut un singur profil: mecanizarea agriculturii.

Noul an școlar 1954 / 1955 găsea deschise porțile școlii, pentru prima dată de la înființare (1902), fetelor. Numărul elevilor atinge 515 din care 37 erau fete, repartizați în 14 clase: anul I - două, anul II - două, anul III - șase, anul IV - patru. Planurile de învățământ prevedeau 170 de ore de cultură generală, 379 ore de cultură tehnică de specialitate și 78 de ore pentru lucrări practice pe parcursul unui an școlar. Personalul didactic era format din 8 profesori de cultură generală, 12 cadre tehnice și 3 maiștri⁸.

Dar, chiar în cursul anului școlar 1954/1955, școala a suferit o nouă transformare, conform Hotărârii nr. 91 a C.C. al P.M.R. și Consiliului de Miniștri al R.P.R. cu privire la organizarea școlilor profesionale de ucenici, școlilor tehnice și școlilor tehnice de maiștri⁹. Prin această hotărâre școlile medii tehnice erau reorganizate sub forma școlilor profesionale de ucenici cu durata cursurilor de trei ani (art. 39) ce trebuiau să pregătească *"muncitori calificați în meseriile specifice diferitelor ramuri de activitate"* (art. 13), cu începere din primăvara anului 1955 (art. 50). Școala Medie Tehnică pentru Mecanizarea Agriculturii din Buzău a fost transformată astfel în Școala Profesională de Ucenici Agricoli. Elevii din anul IV ai fostei școli medii tehnice își continuau studiile conform vechiului program pregătitor (art. 41), iar pentru cei din anii de studiu I - III, articolul 47 al amintitei hotărâri prevedea: *"În limita locurilor disponibile și în ordinea rezultatelor obținute la învățătură, elevii anului I ai actualei școli tehnice vor fi primiți în școlile profesionale de ucenici în anul I, cei de anul II vor intra în anul al II-lea al școlii profesionale și în*

⁶ Arh. St. Buzău, fond Liceul Industrial de Băieți, dosar 196 / 1950-1951, f. 19.

⁷ *Ibidem*, f. 39.

⁸ *Ibidem*, dosar 241 / 1952-1954, f. 17.

⁹ "Gazeta Învățământului", VII, nr. 305, 11 februarie 1955.

anul I de ucenici, cei de anul III vor intra în anul al III-lea al școlii profesionale și în anul II de ucenici¹⁰.

În perioada 1948-1955, director al școlii a fost Leon Matei, născut la Iași în 1907, *"un om calm, serios, sincer, sobru și apropiat de cadrele didactice și de elevi"*. La 37 de ani, maistrul Leon Matei s-a înscris la Institutul Politehnic din București unde a obținut diploma de inginer. Personalitatea lui și-a pus amprenta asupra școlii într-o perioadă de incertitudini¹¹. Alături de Leon Matei au fost cadrele didactice care, cu răbdare și pricepere au modelat caractere și au format specialiști pentru realizarea unei agriculturi moderne. Printre aceștia se cuvine să amintim pe Radu Mușat, E. Ionescu, I. Nicolau, Grigore Cazan, Aleodor Suciu, Nicu Dan, I. Stănescu, Gh. Paxino, Aron Poni, St. Ștefănescu, Petre Bucur, N. Lupușor, Fl. Morănescu, P. Popovici, N. Vrapciu, N. Pringhel, I. Mirea, Isaia Popescu, C. Ciubotaru, Gh. Stoica, Steriade Eftimescu, Marin Simion, I. Bucur, St. Focșa, N. Dobrogeanu, P. Vlase, I. Constantinescu, Petre Silvestru, Gh. Leontescu, Elena Mocanu, Mioara Enăchescu,.

Efectivele de elevi au oscilat în jurul cifrei de 500, fiind repartizați în 10-12 clase:

Nr. crt.	Anii școlari	Numărul elevilor pe ani de studiu				Total
		I	II	III	IV	
1.	1948 - 1949	200	94	66	75	435
2.	1949 - 1950	40	182	136	72	430
3.	1950 - 1951	150	50	201	110	511
4.	1951 - 1952	151	131	47	192	521
5.	1952 - 1953	136	126	109	45	416
6.	1953 - 1954	135	136	129	89	489
7.	1954 - 1955	87	81	220	127	515

Mulți dintre elevii au beneficiat de burse: 242 pe semestrul I și 300 pe semestrul II în anul școlar 1951/1952, 313 în anul școlar 1952/1953 și 249 în anul școlar următor. În internatul școlar locuiau 130 elevi, iar la cantină luau masa 250 elevi¹².

Pe lângă activitatea didactică propriu-zisă, în școală au funcționat cercuri pe obiecte (literatură, rusă, fizică-chimie, matematică, electrotehnică, aviație). S-au organizat șezători literare și vitrine ale cărții tehnice. În același timp, elevii erau supuși îndoctrinării cu ideile comuniste fiind obligatorii informările politice. S-a organizat și

¹⁰ Ibidem.

¹¹ *Compendiul promoției 1951 (1943-1951)*, autor-coordonator prof. Constantin I. Bangu, București, 1981, p. 141.

¹² Arh. St. Buzău, fond Liceul Industrial de Băieți, dosar 241 / 1952-1954, f. 44 și dosar 198 / 1950-1951, f. 6.

un comitet de luptă pentru pace, condus de Anton Casetti. La sfârșitul fiecărui an școlar se organizau serbări școlare¹³.

Din punct de vedere al dotării, școala dispunea, în anul 1955, de șapte săli de clasă cu o suprafață de 487 m. p., două laboratoare, trei ateliere, internat, cantină, material didactic divers. Biblioteca număra 2431 volume în 1952 și 4304 în anul 1955¹⁴.

Dintre absolvenții școlii, mulți au continuat studiile în învățământul superior, devenind specialiști apreciați în diferite domenii de activitate: găsim printre ei tehnicieni, ingineri, profesori, medici, economiști, istorici etc.¹⁵.

Începând cu anul școlar 1955/1956 școala este reorganizată sub denumirea de Centrul (Grupul) Școlar Agricol Buzău, denumire sub care funcționează și astăzi.

¹³ *Ibidem*, dosar 198 / 1950-1951, f. 5-7.

¹⁴ *Ibidem*, f. 126, 175.

¹⁵ De exemplu istoricul Mircea Mușat. Vezi *Compendiul promoției 1951*, p.149 - 159.